

دکتر سید علی اکبر رادمنش

سعید بختیاری سلطانی

عضو انجمن مطالعات تاریخ پستی ایران

user35335@gmail.com

امرداد ۱۳۹۹ خورشیدی

سید علی اکبر رادمنش در سال ۱۳۱۴ خورشیدی در شهر شیراز چشم به جهان گشود. پس از اتمام دوره ابتدایی و متوسطه در سن ۱۹ سالگی به استخدام آموزش و پرورش درآمد. او سالها در شهرهای گناوه و بوشهر و بعد در شیراز به تدریس پرداخت.

در سال ۱۳۳۹ خ. ازدواج کرد و در سال ۱۳۴۴ خ. با همسر و فرزندانش برای ادامه تحصیل به تهران مهاجرت کرد. او در کنار تدریس در مدرسه های شهر تهران به کسب دانش در دانشگاه پرداخت و در نهایت موفق به دریافت درجه دکترا در رشته ادیان و عرفان از دانشکده الهیات دانشگاه تهران گردید.

دکتر سید علی اکبر رادمنش، دهه ۷۰ خورشیدی

در کنار فعالیت علمی و دانشگاهی در اوایل دوران زندگی اش در تهران بود که مجذوب تمبر و مجموعه داری شد و شروع به تشکیل و تکمیل مجموعه های گوناگونی از تمبرهای ایران کرد. مدتی هم در کنار تمبر فروش های نسل اول پاساژ معتمد تهران، عصرها به خرید و فروش تمبر مشغول بود.

او در سال ۱۳۵۵ خ. با خانواده به شیراز بازگشت و تا بازنشستگی در دبیرستان ها، دانشکده پرستاری و دانشسرای عالی تربیت معلم شیراز تدریس کرد.

در سال ۱۳۵۹ خ. فروشگاه "تمبر شیراز" را در خیابان وصال شیرازی افتتاح کرد و مشغول تبلیغ و ترویج مجموعه داری در شیراز و حتی استان فارس شد. فروشگاه آقای رادمنش همیشه محفل علاقمندان مجموعه داری و محلی برای تبادل اطلاعات در زمینه تمبر شناسی و اعتلای تاریخ و فرهنگ ایران بود.

آقای سروش خاطره اش از مغازه ایشان را اینگونه توصیف می کند:

"از نوجوانی علاقمند و مشتاق به حضور در فروشگاه تمبر ایشان (تمبر شیراز) بودم. نکته های بسیاری از ایشان آموختم، مردی سلیم و نیک نفس بودند."

رفتار و اخلاق متینش همه را شیفته خویش می کرد و با کردار نیک خود به اطرافیانش شیوه انسان دوستی می آموخت. قریب شش دهه از عمر پربارش را به تدبیر و پژوهش در رشته تمبرشناسی ایران سپری نمود. بنیان گذاری انجمن تمبر فارس یکی دیگر از خدمات های آقای دکتر رادمنش به جامعه تمبرشناسی ایران بود.

نشان انجمن تمبر فارس

آقای رادمنش در سال ۱۳۸۴ خ. پس از آماده سازی اعضای آینده انجمن و آماده سازی اداره کل پست استان و نگارش اساسنامه انجمن، تاسیس انجمن تمبر فارس را اعلام نمود و طی جلسه ای که در اداره کل پست استان برگزار شد، با حضور اعضای و مدیر کل وقت پست استان، آقای علی همتی، اساسنامه انجمن به تصویب اعضای رسید و انجمن تمبر فارس رسماً تاسیس گردید.

لازم به ذکر است که در اساسنامه انجمن، آقای رادمنش جهت تامین پشتوانه ای برای انجمن، موجودیت انجمن را تا حدودی وابسته به اداره کل پست نمود و مدیر کل پست را بعنوان ریاست افتخاری انجمن تعیین نمود. این تصمیم ایشان تا حدودی به دلیل شناختی که از مدیر کل وقت پست داشت اتخاذ شده بود چون آقای همتی شخصی آشنا به تمبر و مشوق مجموعه داری و کلا هر گونه فعالیت در این زمینه، از جمله تاسیس انجمن تمبر بود. البته این جریان در مدیر کل بعدی پست، آقای نجاری نیز کاملاً مصداق داشت ولی متأسفانه بعد از ایشان این جریان ادامه پیدا نکرد.

به هر حال حداقل حسنی که وجود این مطلب در اساسنامه انجمن داشت این بود که در تمام این مدت حتی در زمان مدیر کل هایی که چندان علاقه ای به تمبر نداشتند، اداره کل پست، محلی را برای انجمن تمبر اختصاص داد که تا کنون نیز فعال است.

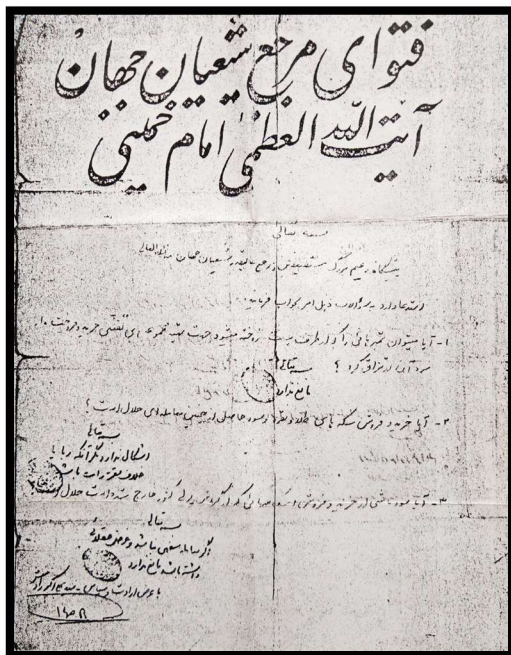
آقای دکتر رادمنش پس از تاسیس انجمن و تعیین هیئت مدیره به عنوان رئیس هیئت مدیره انتخاب گردید و از آن پس نیز به غیر از یکی دو دوره همیشه عضو هیئت مدیره و در اکثر دوره ها رئیس هیئت مدیره انجمن بودند.

بعد از تاسیس انجمن، به همت ایشان، نشریه ای به عنوان فصلنامه انجمن تمبر فارس منتشر گردید که در شماره اول خود حاوی مطالب ارزشمندی بود ولی متأسفانه انتشار آن ادامه نیافت.

بطور خلاصه می توان گفت انجمن تمبر فارس بعنوان یادگاری از آقای دکتر رادمنش موجودیت پیدا کرد و هنوز به کار خود ادامه می دهد و ادامه خواهد داد.

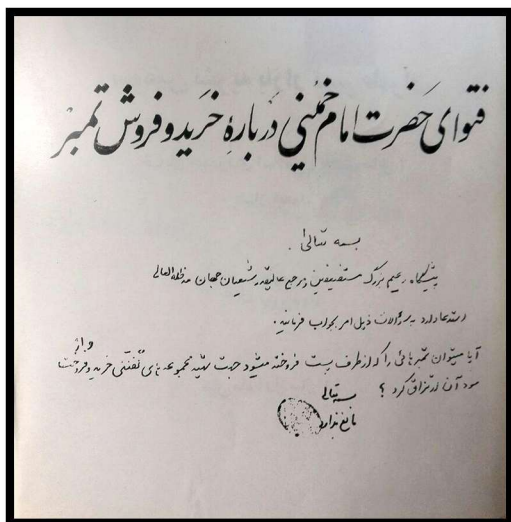
از جمله کار مهم دیگر آقای دکتر رادمنش برای جامعه مجموعه داری، دریافت نظر مثبت آقای خمینی (پس از انقلاب اسلامی ایران) در خصوص فعالیت تجاری در زمینه تمبر، اسکناس، سکه و ... بود. پس از انقلاب

اسلامی، ارزش های جامعه دگرگون شد. آنچه در دوران پهلوی ها شایسته می نمود؛ پس از انقلاب اسلامی دچار تغییر گردید. مجموعه داری تمبر نیز از این جریان مستثنی نبود با توجه به چاپ تصویر پادشاهان بر روی تمبرهای ایرانی در دوره های مختلف، این ممنوعیت ها می توانست شامل این فعالیت گردد. با اقدام و پیگیری آقای رادمنش، نظر مثبت آقای خمینی در پرداختن به این رشته (اعم از نگهداری و تجارت) را به صورت سندی مکتوب دریافت کردند.

متن سوال های آقای دکتر سید علی اکبر رادمنش از آقای خمینی. در کنار پاسخ هر سوال، مهر (برنجی) شخصی آقای خمینی دیده می شود. در پایین صفحه نام و امضای آقای رادمنش دیده می شود.

این قدم مهم تداوم ساز فعالیت مجموعه داران تمبر و فروشندگان این نوع جنس های کلکسیونی بود به نحوی که سایر فعالین این رشته مانند آقای سید رضی عباسیان در ابتدای کتاب راهنمای تمبرهای ایران، چاپ سال ۱۳۶۱ خ. تصویر بخشی از فتوای آقای خمینی را چاپ کرد.

صفحه نخست از کتاب راهنمای تمبرهای ایران نوشته آقای سید رضی عباسیان ۱۳۶۱ خ.

تصویر سوال و پاسخ آقای خمینی در خصوص خرید و فروش تمبر

تعدادی از فعالان حوزه خرید و فروش تمبر و جنس های کلکسیونی، کپی این سند را قاب کرده در مغازه شان نصب می کردند.

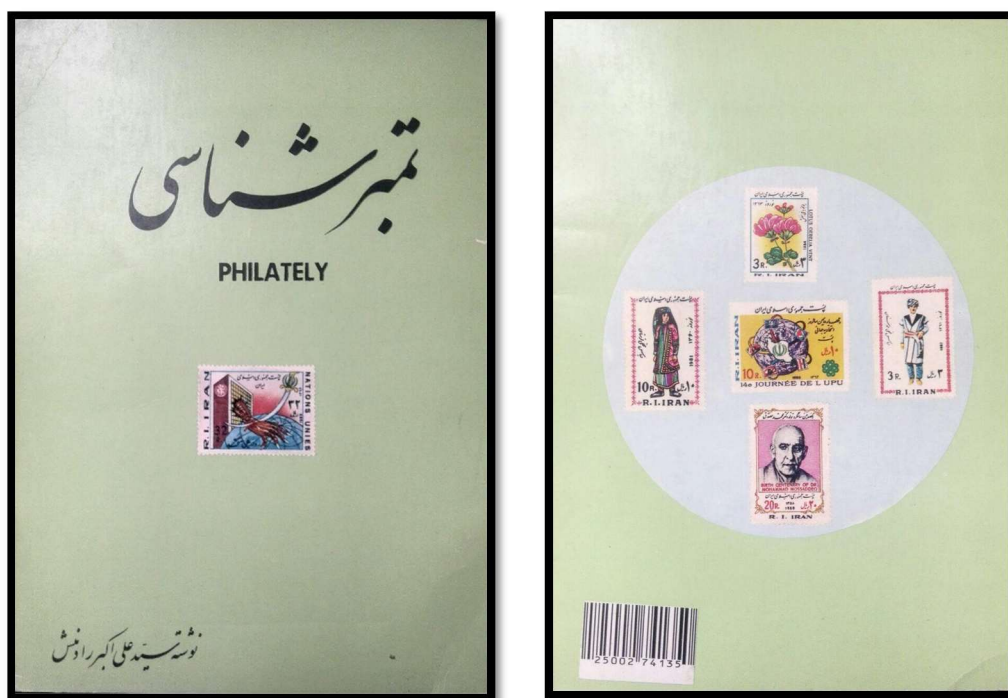
آقای مهندس محسن میری، از دوستان آقای دکتر رادمنش در این خصوص می گویند:

"ایشان زحمات زیادی در اعتلای تمبر ایران کشیدند خصوصا در اوایل انقلاب که مردم بیم و ترس از نگهداری آثار بجا مانده مربوط به دوران پهلوی را داشتند نظر مساعد و قانونی آقای خمینی را در جهت خرید و فروش و نگهداری تمبر، اسکناس و آثار کلکسیونی را جلب نمودند و بدینوسیله راهگشای ادامه فعالیت مجموعه داران شدند."

آقای علی شیرزاد، مجموعه دار تمبرهای مالیه در این خصوص معتقدند:

"مسئله ی آن دستخط که از آقای خمینی گرفتند مسئله ی بسیار مهم و حیاتی بود. در آن اوایل که جو هیجانی بر مردم حاکم بود، بخاطر داشتن تمبر، سکه یا اسکناسی که تصویر شاه یا رضا شاه روی آن بود امکان داشت دچار مشکلات و گرفتاری شوند."

آقای دکتر رادمنش در سال ۱۳۶۴ خ. کتاب تمبرشناسی را منتشر ساخت.

تصویر جلد و پشت جلد کتاب تمبرشناسی (Philately) نوشته دکتر سید علی اکبر رادمنش ۱۳۶۴ خ.

دکتر رادمنش در مقدمه این کتاب می نویسد:

"کتاب حاضر هدیه کوچکی است به علاقمندان تمبر، حاصل بیش از سی و پنج سال آشنائی نویسنده با تمبر و مطالعه در کم و کیف آن و تجاربی است که در عمل با آن مواجه بوده است و از آنجا که ظرف این مدت همواره نیاز به تدوین کتابی که محتوی اطلاعات کافی در تمبرشناسی باشد احساس می شد بر آن شدم تا با عرضه این کتاب صاحب نظران محترم را مشوق این راه شوم. باشد که همتی کنند و اگر نواقصی هست با بصیرت و کردانی خویش آن را برطرف ساخته به تکمیل شناخت های تمبرشناسی اقدام کنند."

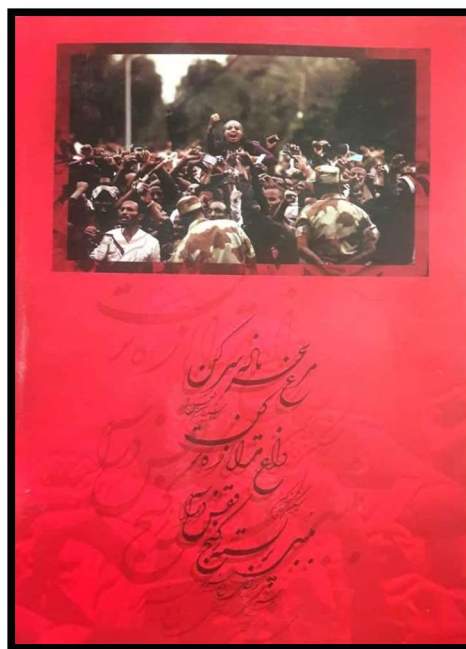
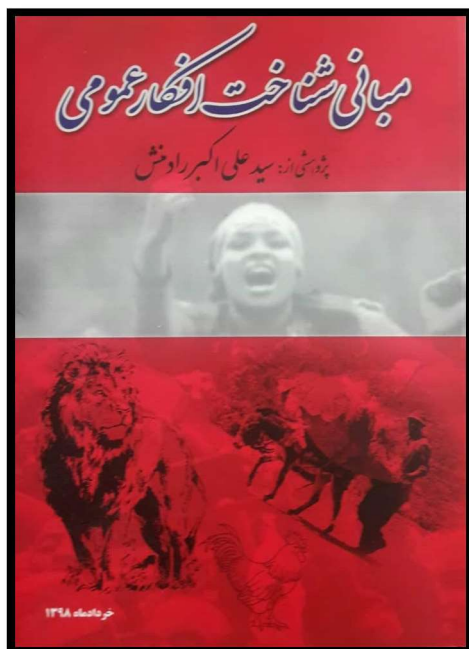
(رادمنش، سید علی اکبر ۱۳۶۴ تمبرشناسی، ص ۵)

در فهرست این کتاب این موضوعات دیده می شود:

فهرست	
۵	یادداشت نویسنده
۷	تمبر شناسی و این کتاب
۱۱	تاریخچه مختصر تمبر
۱۴	زمینه های تمبر شناسی
۲۰	انواع تمبر
۳۵	اشکال و صورتهای ظاهری تمبر
۴۹	دنیای تمبر
۵۳	فیلیگران
۵۵	ارور یا اشتباه در تمبر
۶۰	انتشار تمبر
۶۲	کاغذ تمبر
۶۴	چسب تمبر
۶۵	چاپ تمبر
۶۷	وضعیت تمبر از لحاظ ارزش
۷۰	استفاده از تمبرهای باطل
۷۱	چهارتمبرهای را گردآوری کنیم
۷۳	وسایل لازم برای گردآوری تمبر
۷۷	کوین بین المللی تمبر
۷۸	بررسی مشخصات یک تمبر
۸۵	انجمن های تمبر و نمایشگاههای بین المللی تمبر
۸۸	حراجهای تمبر
۹۰	از اشتباه دیگران بند بگیریم
۹۳	واژه نامه

صفحه فهرست کتاب تمبر شناسی، دکتر سید علی اکبر رادمنش، ۱۳۶۴

آقای دکتر رادمنش علاوه بر فعالیت در رشته تمبر شناسی، آثار مکتوب دیگری دارند که آخرین مورد آن کتاب "مبانی شناخت افکار عمومی" است که در خرداد ماه ۱۳۹۸ خ. منتشر شد.

تصویر جلد و پشت جلد کتاب مبانی شناخت افکار عمومی، دکتر سید علی اکبر رادمنش خرداد ۱۳۹۸ خ.

آقای دکتر سید علی اکبر رادمنش در روز یکشنبه ۵ مرداد ۱۳۹۹ خ. به علت بیماری کرونا، در سن ۸۵ سالگی در گذشت و در روز چهارشنبه ۸ مرداد، مراسم خاکسپاری ایشان در شهر شیراز برگزار شد. از ایشان چهار فرزند برومند و تحصیل کرده به یادگار باقی مانده است.

از راست به چپ: آقای میری، آقای مهندس محسن میری، آقای دکتر سید علی اکبر رادمنش، شیراز ۱۳۹۸ خ.
(عکس از مجموعه آقای محسن میری)

آقای دکتر کامران بردبار، دوست صمیمی آقای دکتر رادمنش، در فراق استاد، این متن منثور را سرودند:
"التفات الهی مرا فرصت آن بخشید تا در گذرگاه زندگی، روزگار به مصاحبت بزرگان بگذرانم و در معیت جمعی که وجود به خرد آراسته و دل از زنگار تعلق پیراسته، درسها بیاموزم و از چشمه های فیاض وجودشان جرعه ها نوشم... از آن قافله حقیقت و ارادتمندان طریقت دکتر سید علی اکبر رادمنش بودند که به حق انسانی بسیار شریف و استادی به حد کمال تمام بودند و شاگردی ایشان بزرگترین افتخار زندگی ام... افسوس که جام حیات به طوفان ممات شکست و پیر دوار فلک ناباورانه شرنگ تلخ فراق به کام مان ریخت... در این اندوه وصف ناپذیر بر آن شدم به یادمان شکوه شکبیش قلم لرزان بر صفحه دل بنگارم و از جوهر لغزان اشک نگارشی به یاد بود نیکویی هایش بیفشانم..."

در انبوه غمهای جانگاهی که تنور سینه میهن را در ماتم فرزندان خویش به آتش آه می افروزد، کوچ غریبانه بزرگ مردان راستین، نشتری بر رگ روح میزند... افسوس و هزار افسوس که اینک خزان مرگ دست یغما بر باغ اندیشه و هنر گشوده و پنجه خوناب بر گلبرگ های شقایق انداخته ... و من در فریاد های شوم زاغان بد آهنگ، ناقوس کلیسای دل را می شنوم که به نشان از دست دادن عزیزدی دیگر به صدا در می آید و هر روز کوچه های دل از حضور سروهای بلند و سپیدارهای نیکو کمند تهی می شود و چسان ناباورانه در اندوه هجرت غریبانه سارها به ماتم نشسته ایم و عقاب شکیب مان سر به زیر بال سکوت... آری گویی برگ برگ تقویم سال ۹۹ پر از پر پرواز پرستو هاست... اما اکنون سرای دل، کلبه احزان فراق استادی اندیشمند و فرزانه ای گران سنگ است که شش دهه از عمر پر بار خویش را سیر آفاق و انفس طی و در دیلمان عرفان به معرفت آراسته و طبع لطیف به قریحه هنر بیاراسته و یادگاران بس گرانبها در کاخ ابداع تمبر از خویش ماندگار نمود و شگفتا که نامه اعمالش به تمبر نیک نامی بیاراست و همای وجودش به بلندای طبع منیعش در سکوتی عارفانه از صفحه خاک به گستره افلاک پر کشید و در شکبیبی غریبانه سیمای معصوم در نقاب خاک پنهان نمود اما دفتر خاطراتی از مهربانی ها و جود و سخاوتش را در سینه ما به یادگار نهاد... یادمان های بی بدیل استاد و سحر قلم نیک اندیش فرجاد، بخشی از مثنوی های معرفت اوست که به زبان نثر هزار توی فرهنگ جامعه را ترسیم می کند و روزنه ای به جهان اندیشه و احساس او می گشاید...

سرانجام ستاره پر فروغ خردمند فرزانه ای بایسته به ابدیت پیوست و حسرت دیدارش در قاب آرزوها به یادگار نهاد...

روحش به شکوه جاودانگی پیوست و نامش به جلال خوشنامی

همیشه شاگرد: دکتر بردبار "

سپاس گزاری:

سپاس ویژه از همکاری و همفکری آقای مهندس محسن میری که سبب نگارش این مقاله بودند.

سپاس بنده از فرزندان محترم آقای دکتر رادمنش به خصوص آقای ساسان رادمنش که اطلاعات مورد نیاز را سخاوتمندانه در اختیار بنده قرار دادند.

همچنین از آقای دکتر کامران بردبار، آقای علی شیرزاد، آقای مهرداد حکیمی، آقای آبتین شکر ریز، آقای سروش، آقای مصطفی سیفی، آقای دکتر حسین محمد حسینی و آقای وحید بهکار که در نگارش این نوشته یاری رسان و مشوق بنده بودند بسیار سپاس گزارم.